عزتلو توفیق افندی حضرتلرندن آلدیغمز ورقهٔ تبریکیه‌در که عیناً درج ایله کسب فخر ایلرز .

جریده‌کزی مطالعه ایله قریر العین اولدم . خدمتکزی تقدیس ایدر ، موفقیتکزی تبریك ایلرم .

معلومدرکه ظلام جهلی معارف ازاله ایدر . تنویر افکاره ده بوکبی رسائل خدمت ایلر . جریده‌کزك شرفی چوجقلره رهبر اولدیغی ایچون بیوکدر . چونکه بیوکلره یول کوسترمکدن ، چوجقلره رهبر اولمق دها کوچدر .

هیئت محترمه‌کز معلم اولدیغی ، امزجهٔ اطفاله واقف بولندیغی ایچون درعهده ایلدکلری خدمتك درجهٔ اهمیتنی تقدیر ایله اولاد وطنی تربیهٔ ملیه‌مز دائرسنده پرورشیاب کمال ایلمکه ساعی بولنه‌جقلرینه شبهه یوقدر . باقی دوام موفقیتکز تمنیاتیدر .

رشدیٔ عسکری مدیری قول آغاسی

توفیق

— رهبر —

تبریکات مشوقانه‌لرینه مظهریت باعث فخر و شرفدر . حب معرفتپروری یه ترجمان اولان کلمات توجهکاریلرینه عرض من و شکران ایلرز .

رومان : مکتبلی فرید

١

« العلم علمان علم الابدان وعلم الادیان »

— بر مکتب اعدادی تنفسخانه سنده —

— سزی دائما کتاب مطالعه سیله مشغولمی کوره حکم ؟ برازده کزوب اکلنمك لازم دکلمی ؟ اشعارینی لذتله اوقودیغکزی اقتدار ادبیسنه حیران اولدیغکزی دفعات ایله سویلدیککز برشاعرك : « عمر بی نشوه عمر ضایعدر . » دیدیکنی دها کچن کون ینه سز سویلیوردیکز . شو موسمدن استفاده ایله ارقداشلرله اوینایوب اکلنسه‌ك اکلنجه زماننی جداً قازانمش اولمازمی یز ؟ !

— استشهاد ایلدیککز شاعرك مقصدینی یا ایی اکلایه‌مامشسکز . یاخود سوء تأویل ایدییورسکز برادر ! اوت ؛ لذتله امرار ایدیلن حیات قازانلمش دیمکدر ؛ اما خماری لذتندن زیاده اولان اکلنجه ، ذوقدن معدود اوله‌مز ؛ بیوك بر یورغونلغی انتاج ایدن ، بدناً ، ذهناً بر فائده‌سی اولمیان اویوندن مجانبت ایتملیدر . نشوهٔ حقیقیه ، مطالعه ، و بوکبی لذائذ معنویه حاصل ایدن شیلردر . که ادیبك ده مقصدی ایشته بوندن عبارتدر .

— پك ایی ؛ شو اوقودیغکز کتاب باری سزی اکلندیرییورمی ؟ ذائقه‌یه ، نظره خوش کلن منظوم وصنعتلی نشائد ومقالاتی و یا مضحك حکایاتی اوقومق ، رسم یاپمق انسانی بر درجه‌یه قدر اکلندیره‌بیلور ؛ لکن بو کتاب انلردن بری دکلدر صانیرم .

— واقعا شعر کبی ، رسم کبی صنایع نفیسه اذواق روحانیه‌بخش ایدر . افکارده طاتلی برهیجان ، ذهنده رونق وانجلا حاصل ایلر . اما بونلر ، صنایع لفظیه سندن دکل ؛ حائز اولدیغی معانیٔ عالیه‌دن ، منظرهٔ لطیفه سندن دکل ؛ تصویر ایتدیکی وقایع و حسیاتك تأثیراتندندر . فقط هنوز اومعانی‌یی آکلایه‌بیله‌جك بر اقتدار حاصل ایتمدك . مبادیٔ فنون ، وعلوم آلیه‌یی اوکرنمه‌دن علوم عالیه وصنایع نفیسه‌دن لایقیله لذتیاب اوله‌مایز . بونکله برابر بیلمدیکمز ، آکلایه‌بیله‌جکمز بر شیئی اوکرنمك هم اکلنجه یرینه کچر ، هم ده بزی مستفید ایلر . بو کتاب حفظ صحته عائددر .

« العلم العلمان علم الابدان » ماصدقنه نظراً انسان ایچون بیلنمه‌سی اهم اولان علملردن بری صاییلور . اعاظم حکمدارانمزدن بر پادشاه حکیم ، که سلطان سلیمان قانونی حضرتلریدر ، « عالم ایچره معتبر بر نسنه یوق دولت کبی — اولمیه دولت جهانده بر نفس صحت کبی »

بیوور مشار در . مشهور در که کلام الملوك ،ملوك الکلامدر .

— دائما حکیاتدن ، تاریخدن بحث ایدر ؛ معلومات فروشلقله اظهار فضل و کمال ایتمك ایستر سکز .

بزدن معلوماتلی اولدیغکزی بیلیوروز . بو شرف سزك ایچون کفایت ایتیوری ؟ شو مردم گریزلکی ترك ایتسه گرده براز ده آرا مزه قارشمه گر حیثیتکزه نقیصه طاری اولماز صانیرم .

— خیر برادر ، مقصدم معلومات فروشلق دکلدر . اوقو دیغم ، ایشید و ب بلله دیکم سوزلری دلیل مقامنده ایراد ایدیورم ؛ او قو یانلرك شیرین حسن نصیحتلر موقع تطبیق و اجرا یه وضع ایدلمز سه هیچ بیهوده اولماز می ؟ . بر ده هانکی وظیفه یی برلکده یاپمق . هانکی فائده لی بر ایشده بولنمق ایچون بی دعوت ایتدیکز ده اجابتده قصور ایتدم ؟ ! هیچ بر فائدیی مفید اولمایان بر او یونده سزه اشتراك ایتدیکمی می مردم گریزلکمه حمل ایدییور سکز ؟

مابعدی وار

﴿کوزل سوزلر﴾

۱ — بشقه سنی آلدامق ایستین ، کندیسندن بشقه سنی آلدامیه جك امین اولسون .

۲ — اویله بر ثروتك اکتسابنه چالیشکزکه نه خرسز نه ده قضا و فلاکتلرك الکزدن غصب و محو ایدیه بیلسون .

۳ — حقیقی شرف و شان سی و استحقاق ایله الده ایدیلدر .

٤ — تصدقك اك ایسی سؤال ایدنلر ایچون دکل ، تسئله متجاسر اولهیانلر حقنده اولاندر .

٥ — حفظ صحته خسته اولمه دن اول دقت ایتمیدر .

٦ — تکمل ابی اولمقدن عبارتدر .

۷ — چالشمیانلر استقبالی گورن بصیرتکز لردر .

تنبلر ایسه حالی بیله گورمه مین اعما لردر .

۸ — تحصیله آرزو گش بر جوجق ایچون غلبه ایدیله جك برمانعه یوقدر .

۹ — بر فن ویا صنعت تمامیله تحصیل اولنه دن درجهٔ فائده سی لایقیله بیلنه مز .

۱۰ — آتشسز علو اولماز .

۱۱ — وقت قازانان حیات قازانیر .

۱۲ — موفقیتك سری تباتدر .

﴿لطائف﴾

توزیع مکافاتدن عودتده

ادیب اندی ؛ باشی محجوبیتندن اوکنه اکش ، همشیره سی ادیبه خانم ؛ قولی قولتوغی مکافات کتابلری ، ذکر جمیل ودها سائر هدایا ایله طولی .

بیوك والده — نصل ! ادیب هیچ بر مکافاتله نائل اولهمامشمی ؟ چوق عیب !

ادیبه — «برادرینك محرومیته وسیله کوسترمك اوزره» عبیلمیکز والده جکم ؛ مکافات آلانلر او قدر چوق ایدی که زوالای قردا شمه آلهجق بر شی قالمدی .

— دها اویویوز مسك کوجك تنبل . هایدی قالق یاقیم . کوش طوغه لی ایکی ساعتی کچدی .

— طارلیکز پدرم کوبش کون اولهدن طوغمش ایسه بوندہ بنم نه تباحتم وار ؟

﴿سوآللرمز﴾

۱ — دنیاده الیوك آطه هانکیسیدر ؟

۲ — ایکی عدد یو لکزکه حاصل جمیله حاصل ضربی یکدیکریته مساوی اولسون ؟

۳ — چنده هانکی نهردرکه علائم سمائك رکنلری اسملریله مسماردر ؟

رومان : مکتبلی فرید

ایکنجی نسخه‌دن مابعد

هر نه ایسه عزیزم بنی مطالعه‌مه ترك ایدیکزده حقمده نه کبی محاکماتده بولنورسه‌کز بولونکز . پك آرزو ایدییورسه‌کز ، اقشامه طوغری مشاغل موظفه‌مزك ختامندن صوکره برلکده کزر ١٠ کلنورز .

شو صوك سوزلری سویله‌ین فرید افندی یالکز قالدی . بر دقت فوق العاده ایله النده‌کی کتابی مطالعه‌یه قویولدی ، بر قاچ خطوه اوزاقده کمال شطارتله اوینامقده بولنان آرقداشلرینك شماتتکارانه قهقهه‌لری چوجغك فکرینی اصلا تشویش ایتمیوردی .

فرید افندی مطالعاتنه اوقدر طالمش ایدی که آرقه سندن کلوب ده کتابنك آچیق صحیفه‌لرینی نظر تدقیقدن کچورسه ، بوندن خبری بیله اولمیه‌جقدی . اویله ایسه کلکز سزکله فریدك نظر دقتنی جلب ایدن شو کتابك بر ایکی صحیفه‌سنی برلکده اوقویه‌لم .

(٢)

ـ حفظ صحت کتابنك بر قاچ صحیفه‌سی ـ

نظافتك لزوم و فائده‌سی

« آشنالرمدن بری ، کوچك ، فقط پك لطیف المنظر بر مسکنده ساکندر . بو او ، بر طاقم پنجره‌جکلردن متشکلدر ؛ لکن بو زواللی ، پنجره‌لری دائما مسدود طوتیور . اوجکز ، توز و چامور ییغینلریله صیوانمشدر دینیله بیلیر .

بر خانه‌نك پنجره‌لرینی قپاتمق ، هوای جیدك دخولنه ، داخلده‌کی هوایی تصفیه ایدن ضیانك نفوذ و خلولنه ممانعت دیمکدر . خانه بو حالده ترك ایدیلورسه هوای داخلی زهرلنه‌رك غیر قابل سکنا بر حاله کله‌جکدر .

تعریفه چالشدیغم بو مسکن ، ترك و تبدیلی قابل اوله‌میان جلدمزدر ، تجدد هوایه وساطت ایدن پنجره‌لر ایسه ، مساماتدرکه بو تعداد اولنه‌میان حجره‌جکلر ، فوق العاده لزوم و اهمیتی حائزدرلر .

شدت حرارت و یا مشاغل متوالیه تأثیریله وجودکزدن چیقان تردامله‌لری ، بو غیر مرئی دلیجکلردن چیقیور ؛ حال بوکه هیچ حس ایتمدیککز حالده ، ینه بو دلیجکلردن لا ینقطع کورنمز صو طامله‌لری ، یاغلی بر بخار چیقارکه بو صره‌ده داخل وجودده چوق زمان قالمه‌سی تهلکه‌دن خالی اولمایان بعض مهلك موادی‌ده برلکده چیقاروب دفع ایدر . بو بخارك چیقدیغی اثناده صحته نافع دیکرلری دخول ایلر : مساماتمز تنفس خدمتنی آغز و بورون دلیکلرمزدن زیاده اجرا ایدر .

تأسف اولنورکه آغزمزی مدت مدیده قپالی طوته مدیغمز حالده ؛ مساماتنی طول مدت مستور طوتانلر بولونیور : بونلر نظافته تقید ایتمه‌ین غافللردرکه بو عدم تقیددن حصوله کله‌جك مخاطرهٔ عظیمه‌یی درپیش نظر اعتنا ایتمزلر ؛ کیر و توزك وجودده تراکمنه مساعده ایله ، جلدده‌کی مساماتك قاپانمسنه میدان ویررلر . بناً علیه نظافتسزلك یالکز بر قباحت دکل ، انسان ایچون موجب وخامتدر . معلومات مسروده‌یه کسب قناعت ایچون مختلف حیوانات اوزرنده متعدد تجربه‌لر اجرا ایدلمش ، هر تجربه عینی نتیجهٔ وخیمه‌یی اثبات ایلمشدر . مثلا بر آطه طاوشانی اوزرنه ، مساماتنی تمامیله اورته‌جك درجه‌ده ، لزوجتلی برصیوا اورمشلر ، بر قاچ ساعت ظرفنده زواللی حیوانك قاتی تمامیله صغویه‌رق انقطاع تنفسه دوچار اولانلر کبی ، وفات ایلدیکی کورلمشدر .

مابعدی وار

﴿کوزل سوزلر﴾

١ ـ خولیا ایله سرای یاپمقدن ایسه ، جدی اوله‌رق کلبه یاپمق اولادر .

قلنجلری اوزلرینی امدکلری نباتاتك الیافنی کسمکده استعمال ایدرلر .

فرض ایده‌لم که فدانك اوزرنده کوردیککز شو کوچك بوجکلری بره قدر تلف ایتدیکز ؛ ینه امین اولکز که کوکلرینی قازییه مدیکز . خدعهٔ حربیه‌لرینی کشف ایله کندیلرینه مقابله ایتمك پك کوچدر . زیرا بونلر دها اول اصلا کوره‌مدیکز یمورطه‌لرینی فدانه براقمشلردر . فدان بیودکجه اطرافنی نبات صارمشدر . کیت کیده فدانك بر طرفنده باقارسکز که بر قبارجق حاصل اولمش ، بو قبارجق ایچنده بسلنن بیکلرجه یمورطه‌لر ، اوتله برابر بسلنمشلردر .

نهایت قبارجق چیچك کبی آچیله‌رق بوجك یاوریلری چیقوب بر طرفدن فدانی امکه ، بر طرفدن‌ده یمورطلامغه باشلارلر . اوحالده اوزرنده فدان بیتی {بصره} کوریلن فدانلری کسوب آتمقدن بشقه چاره قالمز .

فضای آسمانده برسیاحت (مابعد وصوك)

هر حالده جسماً لاشی حکمنده ایسه‌ك ده فکرمز پك علویدر . زیرا ، فکر دینیلن قوهٔ خارقه ، ازمان ومسافاتی تعیین و مساحه ایله برابر کائناتی احتوا ایدر . خیاط شعاعی ، شمس منیر حقیقتله نعاکس . و محض حقیقت اولان خالق کائناته قدر یوکسلیر .

— « ای شعله ! اثنای سیاحتمده بورایه قدر بکا رهبرلك ایتمش اولدیغك حالده بیله سرعت حرکتك جالب نظر حیرت بر درجه‌ده دکلدر . فکر بشر سندن دها سریع الجولاندر . ارضی ، سیارات سائره‌یی رؤیت ایده میورم . شمس کوچولیور . چشم بصیرتمی کواکبه طوغری توجیه ایتدیکم حالده بکا پك بعید کورینیورلر . شمدی‌یه دکین قطع ایتمش اولدیغمز مسافات دورادر ، اوکمزده بولنان فسخت آباد علویدن پك طاردر .

« ای لمعه ! سنك بو حرکت بطیئه‌ك حصول مقصدمه کفایت ایده‌مز . عجبا منسوب اولدیغك کوکبدن ارضمزه وصول ایچون نه قدر مدت کذران ایتمشدر ؟ بونك ایچون ثانیه‌ده همان یوز بیك فرسخ قطع ایتدیکك حالده بلکه یوز سنه‌لك ، بیك سنه‌لك بر مدته محتاجسك . سندن پك زیاده بعید اولان سائر بعض کواکبه مواصلت ایچون‌ده میلیونلرجه سنه‌لر صرف ایتمك لازمدر .

« اللهه اصمارلادق ای نور ! فضای بی انتها ایچنده طوتدیغك یولی تعقیبده دوام ایت ! فقط تکرار ایدرم که ضیای فکرم سندن دها سریع الجولاندر . »

بو اثناده اویاندم . کندی پنجره‌مده متکی بولدم . منظره‌مده فکر دیدیکمز شعلهٔ جواله‌دن بشقه بر واسطه ایله طولاشلمسی ممکن اوله میان کواکب پرتو نشان اولیوردی . کورمش اولدیغم حالات غریبه آنجق رؤیادن بشقه بر شی دکلمش . حقیقته مستند اولان بو فکر مخیلك مقدما مطالعه ایتمش اولدیغم « هیئت نجوم » بر کذاری اولدیغنی آکلادم ؛ بن ده مطالعینمه یادکار ایندم .

مکتبلی فرید مابعد

عدم نظافتده درجهٔ غایه‌یه وارانلر ، موتی تقریب ایتمکده اولدقلرینه آصلا شبهه ایتمه‌ملیدرلر .

بالعکس نظافته اعتنا ایدنلر ، هرکون ییقانوب تمیزلنمکی اعتیاد ایلینلر ، برصحت کامله اکتسابنه موفق اولورلر . هواسی معتدل مملکتلرده امراض مستولیه‌نك ندرت ظهوری سکنه سنك نظافته تقیدلریله متناسبدر . استانبول ، قاهره ، اسکندریه کبی . صحته مضر بر اقلیمی اولان فلمنك ایالتی نظافت ودقت متمادیه ایله قابل سکنا بر حاله کلمشدر .

دنیوی واخروی مدار سعادت و سلامت اولان شریعت مطهرهٔ اسلامیه، نظافتی فرائض ایمانیه‌دن عد ایدییور: «النظافة من الایمان» بیوریلیور. والحاصل نظافت حفظ الصحه‌نك اس الاساسیدر.»

(٢)

ـ حفظ الصحه درسلرندن نه استفاده اولنه بیلیر؟ ـ

فرید افندینك برمفروقی تخلیصی

اویون ختام بولدی. فرید افندی ینه بوکون موقع تطبیقه وضع ایده‌جکی نه‌قدر معلومات مفیده اکتساب ایتمشیدی! برشیئی اوکرنمکدن مقصد غایه، آنی موقع فعل و اجرایه وضع ایتمکدر؛ فرید افندی بو حقیقته واقف و قانع ایدی. تمادی ایدن برمشغلهٔ ذهنیه‌دن صکره، قیرده قیصه‌جق برکزنتی اجرا ایتمك صحته نافع، مفکره‌نك قوهٔ جدیده اکتسابنه خادم اولدیغنی اوکرنمشیدی. آرقداشلرینك الحاحی اوزرینه آغیر برصورت مشی ایله کیدلمك شرطیله بر قیرکزنتیسی یاپمق ایچون رفاقته راضی اولدی. صحرانك هوای جیدینی تنفس ایدرك حفظ الصحه کتابنده اوقودقلرینی ذهننده تکرار ایدییور. بوعلمك درجهٔ قیمت و اهمیتنی دها زیاده تقدیر وتسلیم ایله کندی کندینه دییوردی که:

مابعدی وار

کوزل سوزلر

١ — کوزل سوزلر ایولك تخملریدر. فکرده یرلشیرسه روحی بسلر.

٢ — انسان اوزاقده ارادیغی سعادتی اکثریایانی باشنده بولیر.

٣ — قومار ایله طالعلرینی دنه‌ینلر، صوکنده طالعسز اولدقلرینی آکلارلر.

٤ — استقامت وناموس یاننده پاره پك قیمتسز قالیر.

٥ — یشامق ایچون یمك قدر ناموس ده لازمدر.

٦ — ذوق وصفانك اردنجه قوشانلر، اکثریا فلاکت قویولرینه دوشرلر.

لطائف

بر تنبل چوجق بقال دکاننه کیره‌رك:

— ای بکا باقسه‌ك آ! اون بش اوقه قهوه آلتیشر غروشلق جنسندن، ایکی دسته موم ایکیشر غروشدن. یکرمی اوقه پرنج اوچر غروشدن ایسترم. بکا ایکی یوز غروش ویردیلر، قاچ غروش کری ویره‌جکسك؟.

بقال حسابنی یاپه‌رق:

— قرق التی غروش اوغلم.

— تشکر ایدرم.

چوجق بونی سویلیه‌رك چکلدی. بقال ارقه‌سندن باغره‌رق:

— ای اوغلم! آلمیه جقمیسك؟

— خیر، مکتبدن وظیفه اوله‌رق بومسئله‌یی ویرمشلردی. تشکر ایدرم؛ سایه‌کزده جزادن قورتیله‌جغم!

مسافرخانم — (قپویی آچان چوجغه):

— اوغلم! اننك اوده‌میدر؟

چوجق — خیر خانم افندی.

— چوق شی! بنم ایچون سزه برشی سویلمدیمی؟

— اوت خانم افندی! سویلدی. دیدی که: «فوزی قپویی آچ! دونکی کلن خانم ایسه، خانم اوده یوقدر سویله!»

تصحیح

معلم عزتلو ع. شوقی افندینك درت نومرولی نسخه‌مزده‌کی (الجزاء من جنس العمل) سرلوحه‌لی منظومه‌لرینك اللی طقوزنجی مصرعندن صکره‌کی (بو قدر سعیمز هبا اولمز) مصرعی سهواً ترتیب ایدلمدیکندن تصحیح اولنور.

و انسانه آلشقاندر . حبسخانه ده بولندیغم زمان بر اورومجکی اشارتله کوستردیکم نقطه یه کیدوب کلمکه آلشدیرمش ایدم . » دییور .

اورومجك آغندن چوراب والدیون کبی اشیا اعمال اولنیر . ایپلکی غایت اینجه اولدیغی ایچون صنایعده مهم بر موقع قازانه مامشدر . اورومجك آغی قانی طوردرمق ایچون اوفاق کسیکلر اوزرینه قونیله بیلیر . بر زمانلر (قینا قینا) ایله دفع اولمیان نوبتلی صتمه لرده طبیبلر اورومجك آغنی استعمال ایدرلردی . بو کون بو تداوی تمامیله رد ایدلمشدر .

اجزاجی

ادهم اسماعیل

شتی

ایصیرغانه اوتی

اوفاق دیکنلی و بلا احتیاط طوقونلدیغی حالده آجیسی ساعتلرجه کچمه ین بو نباتی شبهه سزکه بیلیرسکز . غفلت و یا بو کبی بر سببله آجیسنی بر دفعه حس ایتمش ایسه کز بر دها اطرافنه یاقلاشمقدن صاقینرسکز . کلیکز شو نباتی یقیندن بر تدقیق ایده لم ؛ بو میانده جناب حقك فائده سز هیچ بر شی یاراتمادیغنی ده اونوتمایه لم .

اوقشایان الی ایصیران بو اوت خالی یرلرده حاصل اولان نباتاتك اك ایرکن بیتنی و اك کیج غائب اولانیدر .

بر ایصیرغان یاپراغنی میقروسقوب ویا قوتلی بر پرتوسوز ایله معاینه ایده لم ؛ کورورزکه هر طرفندن غایت اینجه و سرت دیکنجکلر اوزانمشدر . بو دیکنجکلر انکرك ییلاننك زهرلی دیشلری کبی چنکلیدر . اویوقدر ؛ و دیکنلرك قاعده لری یاقیجی بر مایعی حاوی قبارجقلردن (حویصل) تشکل ایتمشدر ؛ ظالمانه بر نازکلکله دیزلمش اولان بو چابوق قیریلان و تأثیرلی دیکنجکلرك اوستنده باتدیغی دریدن زهرلی مایعنك چیقمه سنی منع ایدن دها اینجه دیکن دیزیجکلری موجوددر ، که زهر جولان ایدوب قانه یاییلنجه یه قدر کیجشمه یی تحمل اولنماز درجه ده تزیید ایدر .

اللر ایییجه ایصلاق اولورسه بو نباتك سوکولوب چیقارلمه سی ضرر و یرمز .

او حالده بو نباتك مضرتندن بشقه نه خاصه سی واردر ؟ خرابه لری و خالی یرلری چرکینلشدیرمکدن ، تدبیرسز نباتات مراقلیلرینی راحتسز ایتمکدن ماعدا نه یه یارار ؟

باشلیجه فائده لرندن بری آکل النبات (اوت ییین) حیواناتك حبوبات صامانندن ماعداسنی ده ییینلری ، خیلیجه طوزلی اولان بونباتی ییمکدن واز کچه مه ملریدر .

صیجاق مملکتلرده ایصیرغانك پك بیوك جنسلری اولورکه زهری پك مهلکدر .

بونك بر جنسنك الیافنی هندلیلر . ضرب مثل حکمنه کچمش اولان صبرلریله ، یکدیکرینه یاپشدیره رق اون بش ، یکرمی مترو اوزونلغنده ایپلکلر وجوده کتیررلر و بونلرله ایپك پارلاقلغنده ، ایپك متانتنده قماشلر اوررلرمش .

مکتبلی فرید (مابعد)

« بو علمه واقف اولانلر ، صره سی کلدکجه ، نصایح و آثار فعلیه ایله خلقه منفعت بخش اولورلر ، اهمیت عظیمه ایله تلقیسی مفروض اولان صحته خدمتله بیوك ایولکلرده بولنه بیلیرلر . »

قواعد حفظ الصحه یه واقف اولمایان غافل آرقداشلری ، اویله بطی بر حرکتدن ، ذوقیاب اولمادقلری کبی ، فرید افندی یه دها عجله یورومه سی ایچون ایتدکلری ترغیبك کارکر تأثیر اوله مدیغنی کورونجه ، آرقداشلرینی حرکتنده حر براقمشلر ، کندیلری

ایلر و لشلردی . خیرلی و برضرری مؤدی اولمایان ایشلرده اکثریته متابعت وظیفهٔ نزاکت ایسه‌ده ، بویله موجب مضرت حالانده فریدك اشبو حرکتی ، تعیب اولنه ماز .

فرید افندی رفقاسنك توقف ایلدکاری محله تقرب ایتمکده ایکن آوازهٔ تمثونیتك بردن بره فریاد ونومیدانه‌یه انقلاب ایلدیکنی ایشتدی . هله پرآز دها یاقلاشنجه بونلرك ، کناردهبولندقلری جوشقون نهره کال تأسفله باقه‌رق ، « وحید! . . . زوالللی وحید ! . . . » دیه باغر دقلرینی ، سوزلرینی اکاله جرأت یاب اولهمدقلرینی کوردی . بو منظره دن اندیشه سی آرتان فرید افندی ، خطواتی تسریع ایتدی .

هر خصوصده تأنی و اعتدال اوزره حرکت لازمه‌دن ایسه‌ده امور خیریه‌ده استعجال درجهٔ الزمیتده‌در . چونکه انتها ز ایدیلن بر دقیقه ده یك بیوك بر ایولك ایدیله بیلیر :

شو دقیقه‌ده بیوك بر تهلکه منع ایدلمك بر حیاتی تخلیص ایلمك دائرهٔ امکانه‌در . بو دقیقه ضایع ایدیله میلدر .

فرید افندی قوشمقده اولدیغی حالده مبهوت بر صدا ایله « نه اولدی ؟ برتهلکه‌می وار ؟ . . » دیه سوردی . بو موقعده نهر یك عمیق ایدی . اویلین تنفسنده فرید افندی‌نی اویونه تشویق ایدن ، ایهامی سوزلریله فکر حسودانه‌سنی ایما ایلین وحید افندی ، نهر کناردهٔ کودیکی بر نیلوفر چیچکنی قوپارمق ایچون اکلش ، موازنه‌سنی غائب ایده‌رك دوشمش ، وصو ایچنده غائب اولمشدی .

فرید افندینك اوزمکده اولان وقوف و ملکه‌سی بر اثر بختیاری عد اولنسه سزادر !

معلوماتدن زیاده فاضل اولان چوجق ، عجز و خوفدن مرکب بر حال ایله باغرشمقدن باشقه برایش کورمین آرقداشلریته بر نظر استخفاف بیله عطف ایتمکسزین درحال صویه آتلدی ، مختلف نقطه لره فوق العاده سرعت و مهارتله طالوب چیقدی . نهایت مابعدی وار

کوزل سوزلر

١ — تنبللك خسته لقلرك اك وخیمیدر : روحی اولدیرر .

٢ — غباوت ؛ فکرك او یو شقلیدر . چالشقانلق یو اویو شقلغی دفع ایدر .

٣ — اقشامدن صباحه قدر او یویان تنبللر ، صباحدن اقشامه قدر ده آچیق کوزله او یورلر .

٤ — یمین ؛ اکثریاسوزی تأمین ایده جك یرده بالعکس تکذیب ایدر .

٥ — آلدانمان ، آلدانیر .

لطائف

چوجق — بکا باقسه‌ك آ ! بوکوره‌کلر قاچر کوره‌کی — آتی دانه‌سی بش متالك اوغلم !

(حساب ایده‌رك) آتی دانه‌سی بش متالك ؛ بش دانه‌سی درت متالك ، درت دانه‌سی اوچ متالك ؛ اوچ دانه‌سی ایکی متالك ، ایکی دانه‌سی بر متالك ، بر دانه‌سی هیچ . . . بر دانه آله‌جغم ! .

* * *

شادی افندی صنفده قلمنی بوله مدی ؛ کوجندی ؛ آروقه داشلرینه افترا ایتمکه باشلادی . بو صیره ده معلم افندی ایچریه کیره‌رك سرد بر صدا ایله دیدیکه :

— قلمکزی قویدیغکز یرده باقکز ده ، آرقداشلریکزه افترا ایتمکی آرامیکز .

— فقط افندم ! افترا دکل ؛ قلمی آرایورم .

سؤالر مزك جوابلری (نسخه ٦)

١ — قیشین صولوغم یاپرمقلریمی ایصیدیر ؛ چونکه

٤ — اکمك آغاجی . — بوده دوت فصیله‌سندندر . لاتینجه‌سی اترو قاریوس ریمادر . بو آغاج اوستراليا‌ده بولونور . چنار بیوکلکنده‌در . میوه‌سی قارپوز قدر اولور . سنه‌ده طقوز آی میوه ویریر . میوه‌نك اوزرنده صاری بر زار واردر . بو زار آچیلنجه ایچندن آچیق صاری رنکده بر اون چیقار . اطه‌لیلر بو اونی خمیر حالنه کتیره‌رك اکمك یاپارلر . قیش ایچون‌ده بر چوق ذخیره دوشیررلر .

بر تك آغاج بر فامیلیایی بر سنه مدتله بسلر . بو آغاجك یاپراقلری هم حیوانلره غدا ، هم ده اهالی‌یه یاتاق اولور . لیفلرندن ایپ واورغان یاپارلر . آوستراليا اطه‌لرندن ژه‌آم اطه‌سنده بوندن بشقه ساغوتیه اسمنده بر اکمك آغاجی واردر ، که اون ویرن میوه‌سنه ساغو دیرلر . بو آغاجك‌ده بر دانه‌سی بر آدمی بر سنه بسلیه بیلیر .

٥ — کاغد آغاجی . — ینه دوت فصیله‌سندندر . لاتینجه‌سی برومونز بایاپی راسه آدر . بو آغاجك قبوقلرندن کاغد جینی اعمال ایدرلر .

قائوجوق ، و لیف حاصل ایدن نباتات‌ده بو فصیله‌یه منسوبدر .

اجزاجی

ادهم اسماعیل

مکتبلی فرید (مابعد)

بر دیکری — خیر ، بویله بر حرکت بیوك بر دنائتدر ؛ رفقامزدن برینی بو حالده کوروب‌ده حالی اوزره ترك ایتمك مرحمتسزلك ؛ بر نوع وحشتدر . امیدمزمك تمامیله انقطاعنه قدر کندیسنه دقت و نظارت واجبهٔ انسانیتدر . فرید افندینك بو بابده کوستردیکی فداکارانه مثال ایسه شایان امتثال بر حرکت ، بر درس عبرتدر ؛ اوله بیلیرکه زوالی ارقداشمزك رشتهٔ حیاتی هنوز منقطع اولمامشدر ؛ بر تدبیر سریع ؛ برچارهٔ تخلیص دوشونه‌لم ، وقت ضایع ایتمه‌یه‌لم .

بر باشقه‌سی — اوت ؛ عقله کلن تدابیره توسلده دقیقه فوت ایتمیه‌لم ؛ پك امین دکلسه‌م‌ده ظن ایدرم که بو کبیلرك وجودینی شدتله صارصمق ، یوتدیغی صویی قوصدیرمق ایچون باش اشاغی چویرمك فائده‌لی اولدیغنی ایشتمشیدم ؛ بر کره تجربه ایده‌لم .

فرید افندی ، بو جاهلانه ترددلر ، بو آرای متخالفه‌نك آره‌سنده کنج قضازده‌نك ادامهٔ حیاتنه معاونت نافعه‌ده بولنمق ایچون کندیسندن باشقه کیمسه‌نك متجاسر اوله‌میه جغنی تیقن ایله ، اوکون حفظ الصحه کتابنده بویله بر قضایه اوغرایانلر حقنده اتخاذ واجراسی مقتضی تدابیر اولیه‌یه دائر اوقودقلرینی تخطر ایچون بر دقیقه قدر دوشوندی . بعده بر طور آمرانه و متجلدانه ایله دیدی که :

— هایدی ، خسته‌یی بکابراقکزده بر طبیب جلبنه قوشکز ؛ طبیبك ورودینه قدر اجراسی لازم کلن هرشیئکه بن یاپه جغم .

غیرت و حمیتك بر تمثال ذی حیاتی دینلمکله جسبان اولان فداکار چوجق ، شمدی‌یه قدر کچوردیکی تعب و مشقتلری خلجان و هیجانك وجودینه ویردیکی درمانسزلغی دفع ایچون اجبار نفس ایلدی .

اطرافنه بریکن و نیاتروده بر فاجعه سیر ایدییور کبی ، حرکتسز ؛ فقط متأثر کورونن برقاچ آدمدن طلب معاونته بیله تنزل یتمیه‌رك یرده یاتمقده بولنان ارقداشنی در آغوش ایله اك یاقینده‌کی بر خانه‌یه نقل ایتدی . مغروقی صرت اوزرینه یاتیردی ، برخیلی مدت بلا آرام اوغراشدقدنصکره کنج ارقداشنك یکدیکرینه کمال شدتله کلیدلنمش بولنان چکه‌لرینی آچه‌رق پارماقلرینی دقت و مهارتله بوغازینه طوغری صوقدی ؛ بونی متعاقب چوجغك اغزندن مخاطی «قویو» بر مایع بوشاندی . خسته‌نك اوزرندن چارچابوق ایصلاق البسه‌یی صویه‌رق ، صاحب خانه‌دن صیجاق البسه

ایستدی ؛ طلبی درحال اسعاف اولندی . بردها مابعدی وار

صدای وجدان و منفعت شخصیه

(. . .) کوپریسی اوزرنده کزینیور ایدم . شدتلی بر روزکار اسمکده نهرده دالغه‌لنمقده (طالغه) ایدی . کوپرینك صوك کمرندن کچمکه چالیشان . قومله طولی ، بر کوچك قایغی کوزلرمله تعقیب ایدیور ایدم . برده قایق دورلدی ، قایقجی یوزمکه چالشیور - سه‌ده بر درلو موفق اوله‌میوردی . کندی کندیمه « بو مهارتسز کوز کوره بوغیله‌جق » دیدم . صویه آتیلوب بیچاره‌یی قورتارمغی دوشوندم . هوا پك صغوق ایدی . بوندن بشقه سنمك قرق یدی‌یه واردیغی و کچن سنه‌ده بر روماتیزمایه مبتلا اولدیغم وارد خاطر اولدی . درحال فکرم تبدل ایتدی ؛ دیدم که : « بو عادتا دلیلکدر . تکرار یتاغه دوشوب ده مضطرب اولورسه‌م عجبا بنم حالمی صوران اوله‌جقمی ؟ مطلقا صقندی آلتنده محو اولورم . » سرعتله اورادن تباعد ایتدم . قایغی ، قایقجی‌یی هیچ کورمه‌مش کبی بشقه شیلر دوشونمکه باشلادم . قولاغمه کلن مؤثر بر صدا (سن بر آلچقسین) خطابیله بنی تحقیره باشلادی . بن ایسه منفعت شخصیه‌م نقطهٔ نظرندن شو جوابی ویردم : یا کچن سنه تمام آلتمش یدی کون بنی یناقده حبس ایدن شدتلی روماتیزمه نکس ایدرسه ؟ های الله بلاسی ! هیچ انسان قایقچی اولنجه یوزمك بیلمسون اولورمی ؟ سرعتله ایلریله‌مکه ، او جواردن قاچمغه باشلادم . معهود سس (سن بر آلچقسین) خطابی تکرار ایلدی . بو تکدیرك تکرری وجودیمه بر رعشه ویردی . نهره طوغری قوشدم . بیچاره قایقچی‌یی‌ده قولایجه قورتاردم .

. .

بو حکایه‌یی نقل ایدن آدمی بو فعل خیره سوق ایدن قوت نه‌در ؟ شبهه یوق که نفرتدن قورقمه‌سیدر . کندیسنه (آلچق) دیه خطاب ایدن وجداننك صداسیدر . شو وقعه‌یی بر کره محاکمه ایده‌لم : اکر « ناقل حکایه » صویه آتلمامش اولسه ایدی کندی کندندن نفرت ایده‌جك ایدی . بو کوچك حکایه بزه بعض کره حس وجدانی ایله حس منفعتك تعارضنی پك آچیق بر صورتده تصویر ایدیور . فی الحقیقه قاعدهٔ اخلاقك بزه امر ایتدیکی شیلر اکثریا آرزوی شخصیمزه منافی کلور . اکر بو ایکی حس آره‌سنده شو مخالفت اولمسه ایدی اکتساب فضیلت پك قولای اولوردی . او حالده یالکز تمایلات طبیعیه‌مزه اطاعت حصول مقصدی تأمین ایدردی . فقط بالتجربه ثابت اولمشدرکه وظیفه هر زمان میل و آرزو ایله توافق ایتمز . بو حالده وظیفه‌نك ارائه ایلدیکی طریقه سلوك ایده‌رك منفعت شخصیه‌دن متولد حسیات خودبینانه‌یی ابطاله چالشمق لازمدر . ایشته بالاده‌کی حکایه‌نك ناقلی‌ده ایفای وظیفه‌یه بو صورتله نائل اوله بیلمشدر . ابتداده قایقچی‌یه معاونتدن استنکافی . نفسنی دوشونمکدن تولد ایتمش ایسه‌ده صکره بو حسك مخالف انسانیت اولدیغنی وجدانی اخطار ایدیور . بر آره‌لق بو اخطاری‌ده قوتدن دوشورمکه چالشیورسه‌ده نهایت صدای وجدان تهدیدینی ایقاع ایلیه‌رك تمایلات شخصیه‌یی مغلوب ایلیور . آرتق قایقچی‌یی قورتاران آدمك خسته‌لکی خاطره کلمیور . وظیفه‌سنی ایفا ایدنجه قلبی‌ده مستریح اولیور .

نتیجه

۱ . — وظیفه‌یی هر زمان ذوقه ، منفعت شخصیه‌یه ترجیح ایتمك لازمدر .

۲ . — قاعدهٔ آخلاقه مخالف اولمامق شرطیله منفعت شخصیه‌یی‌ده نظر دقته آلمق اقتضا ایدر .

ع . شوقی

خریطه‌نك موجدی کیمدر ؟

مکتب ترقی اوچنجی رشدی نامنه ایراد اولنان

قانك تضییقیله دنك كلدیكندن هم قانك دیشاری یه فیشقیرمه سنی منع ایدییور، هم ده كرك كندی وكرك هوانك تضییقنی حس ایتدیرمیور.

مطالون افندی مكتبی شاكردانندن

یوصف سابطای

مكتبلی فرید (مابعد)(*)

آرادیغی كنج آرقداشنك جسدینی اله كچوردی. بو وجود اصلا حركت ایتمیور، بی روح اطلاقنه سزاوار بولنیوردی. برالیله بوجسد بی روحك كوكسندن طوته‌رق باشنی صودن دیشاریده طوره‌جق بر وضعیته كتیردی، دیكر الیله‌ده كمال مشقتله یوزمكه، كندی‌ده برچوق مخاطرات كچیردكدن صكره بیك زحمتله ساحل نهره چیقمغه موفق اولدی.

آرقداشلری فریدك بوغیرت فداكاریسنی مبهوتانه تماشادن بشقه برشی یاپه‌مدیلر، مغروق ساحله چیقاریلنجه هپسی اطرافنی آلدیلر؛ وحیدده برخفیف تنفس اثری بیله حس اولنمیوردی، زواللی چوجق اولمشمی ایدی؟!. بونی نتیجهٔ وقوعات كوستره‌جكدر.

مكتبلیلردن بری — بونده اثر حیات یوقدر. جسده طوقونمق، حتی صوقلمق بیله جائز دكلدر. قاچه‌لم.

بردیكری — خیر بویله برحركت بیوك بردنائتدر؛ رفقامزدن برینی بوحالده كوروب‌ده حالی اوزره ترك ایتمك مرحمتسزلك؛ برنوع وحشتدر. امیدمزك تمامیله انقطاعنه قدر كندیسنه دقت و نظارت واجبهٔ انسانیتدر. فرید افندینك بوبابده كوستردیكی فداكارانه مثال ایسه شایان امتثال برحركت، بردرس عبرتدر. اوله بیلوركه زواللی ارقداشمزك رشتهٔ حیاتی هنوز منقطع اولمامشدر؛ برتدبیرسریع برچارهٔ تخلیص دوشونه‌لم وقت ضایع ایتمیه‌لم؛

برباشقه سی — اوت؛ عقله كلن تدابیره توسلده دقیقه قوت ایتمیه‌لم؛ پك امین دكلسه‌مده ظن ایدرم كه بوكبیلرك وجودینی شدتله صارصمق، یوتدیغی صویی قوصدیرمق ایچون باش اشاغی چویرمك فائده‌لی اولدیغنی ایشتمشیدم؛ بركره تجربه ایده‌لم.

فرید افندی، بوجاهلانه ترددلر، بو آرای متخالفه ارا سنده كنج قضازده‌نك ادامهٔ حیاتنه معاونت نافعه‌ده بولنمق ایچون كندیسندن بشقه كیمسه‌نك متجاسر اوله‌میه‌جغنی تیقن ایله، او كون حفظ الصحه كتابنده بویله برقضایه اوغرایانلر حقنده اتخاذ واجراسی مقتضی تدابیر اولیه‌یه دائر اوقودقلرینی تخطر ایچون بردقیقه‌قدر درشوندی. بعده برطور آمرانه ومتجلدانه ایله دیدی كه:

— هایدی، خسته‌یی بكا براقكزده برطبیب جلبنه قوشكز؛ طبیبك ورودینه قدر اجراسی لازم كلن هرشیئی بن یاپه‌جغم.

مابعدی وار

(*) سكزنجی نسخه‌مزه درج ایدیلن رومانك ترتیباتنجه سهو واقع اولدیغندن تكرار درجیله تصحیح ایدلمشدر.

كوزل سوزلر

١ — زلت قدمدن صوكره حاصل اولان ندمدن فائده اولماز.

٢ — هركسك ویركیسی ثروتنه كوره اولور.

٣ — مكدر؛ دوكون اوینه یاقشماز.

٤ — كشمكش حیات ایچنده كندیسنه بریول آچمق ایسته‌ین سلاح علم و معرفتله مسلح بولنملیدر.

٥ — تربیه، برمزیتدركه مأخذی قانون طبیعتدر.

٦ — اولی الامره اطاعت واجبهٔ ذمتدر.

لطائف

در علیه‌دن:

ظرفادن برذات آغیر صورتده خسته لنیر؛ بونی زیارته كلن صایغیسز وكوه‌زه بعض آدملر معتاددن

مقاولات محرری یك متعجب اولمشیدی .. بو یالانسوز آدمده یاردیم اتدیغنه اینانه جغی گلیوردی . نهایت اینانمدی .. وقتاکه ثروتنك جلهسنی موزعه ترك ایتدیکی بیان ایتدی ؛ بیچاره آدمك انکلری طوتشدی .. طلب عفو ایتدی ؛ رد اولندی . برمدت صوکره مقاولات محرری بوزجلرینی او ده یه مدیکی ایچون حبسه آتلمش ، اورادهده ترك حیات ایتمشدی .

حصه ـ نا قابلی اولان کیمسه لر دائما دوچار مجازات اولورلر .

مکتب ترقی منتهی صنف طالبلرندن

علیه

غرائب طبیعیه دن

مهندس حیوانلر

یك چوق حیوانلر واردرکه کندیلرینی بیلمه دکلری حالده فن هندسه یه واقفدرلر ؛ فقط بونلرك یالکز عملیات قسمنی بیلیرلر . هم ده اوکرنمك ایچون بزم کبی اوزون اوزادیه تحصیله ، تجربه یه احتیاجلری یوقدر ؛ یونك ایچون سوق الطبیعه لری کندیلرینه کفایت ایدر .

مثال اولهرق یك چوقلری کوستریله بیلیر ، باشده آریلری ذکر ایده بیلیرز ، که یاپدقلری بال (یه تك) لرینك حاوی اولدینی متعدد و فوق العاده منتظم حجره . جکلر جداً یك ماهرانه در ؛ فقط بو حیوانلرك کوز . دکلری ایش مکمل اولمغله برابر هرکسجه بیلدیکی جهتله فضیلتلی وازکیوزر . آریلرانسانلره ایتدکلری خدمت جهتیله حیوانلرك عالی بر طبقه سنی تشکیل ایدیورلر . ناهمکر بوخصوصده بزی بر مثال اولور . بونلر ، ایچنده باریندقلری صدفلی قابوقلری اعمال ایدرلر . بونلره اك کوزل رنکلری ویرمکر قابوغی هرنه یکی برکثار علاوه ایده رك بویودورلر . قابوقلرك بویوکلکی بویله یه متناسب اولور . حلزونی و دائره مسی اولان بوقابوقلرك اتوا عی یك چوق اولدینی کبی فوق العاده سوسیلیزمده بولونور .

هندسه عملیاتیله اوغراشان حیوانلر آراسنده اطه طاوشانی ذکر ایتمه یی اونوتمایالم .

چفتلکارلر تزلك . قیرلر تزلك مسافه لری اولان بو حیوانلر بوبوه لرینی حقیقة شاشیله حق بر صورتده قازارلر . بو یووه لرده بزکلك ، تناسب و تناظردن زیاده راحت و صنعت موجوددر .

ایسلرینی وجوده کتیرمك ایچون چوق وقت صرف ایدرلر . بونلرده کوریلن پیلان بونك یرلتمانت کوستهریو . ایچنده کرتیلری ، بودرومولری ، اوزری اورتولی طار یوللری ، طار کیمدلری ، صوه ولری ، برچوق دولاشقلی مخروطلری (قابی) اولهرق برآتشده ضیلی مسانه طوتولار .

مهندس حیوانلرك رئیسی یعنی الك ماهری ، احوالی الك زیاده مراق و یرینی توندوزلر و پرده قرنچه لردر . یونلرك غریب عملیاتندن ده انشاالله یاقنده بحث ایده جکز .

مکتبلی فرید (مابعد)

غیرت و حمیتك برتمثال ذی حیاتی دینلمك جسارتی اولان فداکار چوجق . شمدی یه قدر کیردیکی تعب و مشقتلری خلجان و هیجاناتك وجودیه ویردیکی درمانسزلغی دفع ایچون اجرار نفس ایلدی . اطرافنه بر یکن و تباروده یرقاجمه سیر ایدییور کی . حرکتسز ، فقط متأثر کورونن رفاقی آرامدن طلب معاونته بیله تنزل ایتمه رك یرده یاتقدده یولنان آرقه داشنی دراغوش ایله الك یاتدیغی برخانه یه نقل ایتدی . مفروق صرت اوزرینه یاتیردی ، برخیلی مدت بلا آرام اوغراشدقدنصکره کنج اوقداشنك یکدیکرینه کمال شدتله کلیدلنمش یولنان چکدرینی آچه رق یارمقدرجی دقت و مهارتله بوتاریه طوغری سوقدی ؛ بوئی متعاقب چوجقك اخرندن محاطی (قویو) برمایع بوشاندی . خسته نك اووزندن چاربوق ایصلاق البسه یی صویه رق ، صاحب خانه دن صیچاق البسه ایستدی ؛ طلبی درحال اسعاف اولندی . یردها عود نشدن یك ده امیدوار اولمه مدینی حرارتك

حصولیچون وحیدك تبرد ایتمش وجودینی اوغمغه قویولدی .

طلبی اوزرینه حاضرلانان قیزغین طوغله لری ایاقلرینه یرلشدیردی . غایت کسکین بر سرکه یی ده فاصله ایله قوقلاتمغه باشلادی . دومانك قیدقلامسیله تنفسه میدان ویرر امید بله بر کبریت یاقه رق بروننه یاقلاشدیردی . بونی ده دفعاتله اجرا ایتدی ؛ لکن بو تجربه ده فوق العاده اعتنالی طاوراندی ؛ زیرا شاید مجرای تنفس اچیلوب ده کبریتك دومانی تمامیله جذب ایدرسه . بر نتیجهٔ وخیمه حصولی محقق ایدی .

مغروقده الان پك جزئی اولسون بر حرکت یوق ایدی . بناء علیه فرید افندی النی خفیفجه وحیدك صدری اوزرینه وضع ایتدی . تنفس سببیله صدرده حاصل اولان حرکت مطرده یی تقلیده باشلادی .

هیهات ! بوقدر تدبیر و تشبثدن بر نتیجه حاصل اولدیغی کورولمیوردی ! بو منظره یی تماشا ایلمکده اولانلر نومیدی ایله ممتزج بر انتظار ایله باشلرینی اکمشلر ، یکدیکره برطور متأسفانه و مأیوسانه ایله :

مابعدی وار

متنوعه

جوجه لر مسافرخانه سی

جماهیر متفقهٔ آمریقاده نویورقك (ووایت پیله ن) قصبه سنده موسیو و مادام (دوت) ك تحت تصرفلرنده غریب بر مسافرخانه بولونیورمش ، که مرکز غرائب اولان آمریقایه بوده برمثال اوله بیلیر .

مسافرخانه نك صاحبی موسیو دوت اوتوز ایکی یاشنده وانجق یتمش یدی سانتیمترو بویونده ، زوجه سی ده همان او بویده بر یاپمه ببکه بکزرمش .

بوزوج ایله زوجه نك اوچ یاشنده کوچك بر ببکلری وار ایمش که بویی قرق سانتیمترودن زیاده دکلمش .

مسافرخانه نك مدیر و مدیره سی ، خدمتجیلری ، آشجیلری ، قادین ارکك هپسی برمترودن اوزون اولمامق اوزره جوجه لردن مرکب ایمش !

. .

.

انسانلرك بویلری حداوسط اوله رق ارککلرده ١،٨٠ مترو ، قادینلرده ١،٧٠ مترودر . برکیمسه قوللرینی افقی صورتده اوزاتدیغی حالده برالنك پارمقلری اوجندن دیکر النك پارمقلری اوجنه قدر اولان اوزونلغی بوینك اوزونلغیله مساویدر : الی ده چکه سندن اکسه سنده کی صاچلرینك کوکنه قدر اولان اوزونلقله بر نسبتده در .

بر کوچك فقره

درعلیه دن :

خلفای عباسیه دن هارون الرشید برکیجه رؤیاسنده تکمیل دیشلرینك دوکولمش اولدیغنی کورور ؛ بونی مراق ایده رك ایرته سی کونی حضورینه برمعبر کتیردوب رؤیاسنك تعبیرینی امر ایدر . معبر احمقجه بر آدم اولدیغندن بر مدت دوشوندکدن صوکره :

— افندم بو رؤیا عائله کز افرادینك کاملاً سزدن اول وفات ایده جکنه اشارتدر .

جوابنی ویریر .

بو سوز خلیفهٔ مشار الیهك فوق العاده کدر و حدتنی موجب اولدیغندن حریفی همان حضورندن قوغار و بر باشقه معبر کتیرلمه سنی امر ایلر ، امری در حال اجرا اولونور . رؤیایی اوکاده نقل ایدر ؛ بو معبرده براز تأملدن صوکره متبسمانه :

— افندمز بو رؤیا شونی تبشیر ایدییورکه عمر عالیکز ، محترم عائله کز افرادینك حیاتندن پك چوق اوزون اوله جقدر دیر . بونك اوزرینه هارون الرشید پك حظ ایدوب حضورنده بولنان ذواته :

— شو ایکی معبردن هر ایکیسنك ده کوردیکم رؤیادن چیقاردقلری معنی بر ایسه ده برنجیسی ویردیکی

شو قدر که بر جسمی بو اوچ حاله کتیره بیلمك ایچون لازم کلن قوی و وسائطی الده ایتمك شرطدر .

امیرآجی

ارهم اسماعیل

مکتبلی فرید (مابعد)

— بی چاره . خیلی مدت صو ایچمده قالمشدر دیپورلردی .

— نه حکمی وار ؟ ! ساعتلرجه صو ایچمده قالمش . مدت مدیده تنفس ایده مه مش بر طاقم مغروقلرك اعادهٔ حیات ایتدکلرینی دها بوکون اوقودم . خیر فقور کتورمیه جکم .

فرید افندی بو جوابی ویرمکله برابر ، ارقداشنك وجودینی ، تدریجاً ایصلمق ، تضییقات خفیفه ایله صدرده تنفس اوپاندرمق ایچون بشکوار اوعمقده ، عملیات سابقه یی تکرار ایتمکده ایدی .

نهایت انتخاذ ایلدیکی تدابیر متنوعه نك درجهٔ کفایه ده تأثیر ایتمدیکنی کورنجه ، اك امنیت بخش فقط اك صعوبتلی دیکر بر تدبیره مراجعت ایلدی ؛ خسته نك آغزینی آچه قدن ودها بر آز فی ایتدرمکه موفق اولدقدن صکره بوسه چین اولهٔ جقمش کبی کندی آغزینی رفیقنکی یه تقریب ایلدی ، بر قور پارچه سنی علوالدرمکه چالیشیور کبی ، خفیفجه اوفلهمکه باشلادی .

قصاردهٔ نك آغزی دا خلنده بو صورتله هوا پیدا ایتدکدن صکره چکدی ، بر ایکی ثانیه یکیه رك ، یوندی تکرار ایتدی ؛ بویله جه بر خیلی زمان عملیاتده دوام کوسترديکی وحیدا یل

بوکون بولندقلری یاشه کلنجه‌یه قدر ناصل وقت کچیردیلر؟ قاچ دفعه خسته‌لغه طوتیلدیلر؟ محترم پدرلریمزك اوغرادقلری خسته‌لغه دوچار اولمق بزجه ده محتملدر. لکن حفظ الصحه قانونلرینه رعایت ایدرسه‌ك البته بوتهلکه‌دن آزاده قالیرز. نه پدریمزی، نه والده‌مزی نه ده سائر اقربا ومتعلقاتمزی خلجانه دوشورمك کبی برحاله سببیت ویرمش اولورز. برچوجوق یتاغه دوشرسه مرحمتلی پدر نه قدر متأثر اولور، بر مشفق والده نه درجه اضطرابه دوچار اولور بیلیرمیسکز؟

بوحالی اکلامق ایچون قارئلرمزك پدر، قارئه‌لرمزك والده اولمسنه احتیاج مس ایدر. فقط بوزمان آنجق برچوق وقتك مرورینه متوقفدر. برچوجوق خسته اولمامق، آننه‌سنی وباباسنی اوزمامك ایچون الدن کلن غیرتی صرف ایتمه‌لیدر. اوغیرتده شبهه‌سز حفظ الصحه قانونلرینه رعایت ایتمکدن عبارتدر. اولادینك استراحت حالنی کورن والده حقیقةً بختیاردر. یاوروسنك عافیت آننی مشاهده ایدنلر البته مسعوددر. جکرپاره‌لرینك صحتده بولندیغنه واقف اولان ابوین شبهه‌سز مسرور اولور. ایشته پدر ووالده‌سنك راحتنی بوزمامق، مسعودیتلرینی اخلال ایتمامك ایچون هرچوجوق حفظ الصحه‌یه رعایت ایتمه‌لیدر.

باخصوص شومو سمده مکتب تعطیلندن بالاستفاده مختلف میوه‌لر یمه‌ملیدر. معلوم، یا! انسان مکتب تعطیلنده سربستدر. هرکون مکتبه کیتمك زحمتندن آزاده‌در. مکتب زمانی جمعه تعطیلنی درت کوزله بکله‌ین طالب وطالبات بو بویوك تعطیلدن پك خوشلانیر. صباحدن آقشامه قدر کزمك، اوینامق، صچرامق نه کوزل براکلنجه‌در. ذاتاً چوجوقلر اویون اوینامق حقنه مالکدرلر. بو حق صریحلرینی کیمسه انکار ایده‌مز. فقط تام اویون اوینارکن بر بارداق صغوق صویی معده‌کوپنه یوارلامق قدر احتیاطسزلق اوله‌مز. هرشیئك چوغی مضر اولدیغی کبی اویونك فضله‌سی ده باش آغریتیر. ایکی چوجق بر باغچه‌ده اویون اوینار. لکن آره صیره شفتالی آغاجنه طرمانیرلر. کیمسه کورمسون دیه خام شفتالیلری معده‌لرینه یوارلارلر. بیلمزلر، که: خام شفتالی هضم اولمز. زیرا بو شفتالی زیاده قاتیدر. شفتالینك اتنی تشکیل ایدن ایپلکلر غایت سرتدر. هنوز کمالنی بولمامشدر. اوت! نه شکری میدانه چیقمش، نه رایحهٔ طیبه‌سی حال طبیعیسنه کلمش، نه ده صویی چوغالمشدر. آنجق براکشیلکك وجودی حس اولنمقده بولنمشدر. ایشته بو شفتالی هیچ بر وقت هضم اولنمز. هضم اولنمه ینحه وجوده سؤ تأثیر ایدر. باخصوص صیجاق بر زمانده قوپارلمش، اکل ایدلمش ایسه مضرت دها زیاده‌لشیر. اسهال وسائر خسته‌لقلره سببیت ویریر. فقط برشفتالی نشو ونما بولور، ایبجه اولور ایسه اعلا بر غدا مقامنه قائم اولور.

مابعدی وار

مکتبلی فرید (مابعد نسخه ۱۲)

بونلره بر لسان تسلیتکارانه ایله سویلیوردی که: بعض مغروقینه آلتی ساعت قدر امتداد ایدن تداوی تأثیر ایتمیور کورندیکی حالده، نهایت بونلرك خلاص بولدقلرینی بر یرده اوقومشدر. لکن بو مدتك ده انقضاسنه پك آز بر زمان قالمشیدی. آه! بر طبیب!... شمدی یتشمسی ایچون، ایجاب ایتسه، زواللی ابوین بلکه کندی حیاتلرینی فدایه حاضر ایدیلر.

نهایت، برچوق مشاق ومزاحمدن صوکره آغزینی وحیدککی‌یه تقریب ایتمش بولونان فرید افندی بردن بره تتره‌دی: غایت ضعیف بر صولوغك کندی نفسیله قارشولاشدیغنی حس ایدر کبی اولمشیدی: اوت، پك خفیف بر اهتزاز تنفسی بدبخت چوجوغك صدرینی جزئیجه تحریك ایتمشدی.

— اولمدی؛ حیاتده‌در! وحید حیاتده‌در!..

وحید ! . . وحید ! . .

مستانه برممنونیت ، شدت صفوت ومرحمتله بویله جه باغیران فرید افندی هرکسی تتره تدی .

فرید افندی ، فلاکتزده نك قبارد یغنی حس ایتدیکی سینه سنی خفیفجه تضییق ایتدی . ممنونیت آورمنظره ! وحید کوزلرینی آچمش ، فرید افندی یه باقه رق ، غایت دریندن بر آه ایتمشیدی .

— بکا بر آز قولونیا ایله بر قاشیق کتیریکز ، هایدی استعجال ایدیکز .

فرید افندینك کمال شطارتله ویردیکی بو امر درحال اجرا اولوندی : طولدوردیغی قاشیغك احتوا ایتدیکی قولونیا صوینی یوته بیلمه سی ایچون ، یاواشجه خسته نك آغزینه بوشالتدی ، بونی متعاقب وحید بر آز قملدادی . هربش دقیقه ده بر بویله جه برر قاشیق ایچیردی ، چوجوق کیتدکجه پیدای حرارت ایتمکه ، دها ایی نفس آلمغه باشلادی . بوصره ده :

— حکیم ! حکیم کلیور !

تبشیری دیشاریدن اوطه یه عکس ایتدی ، آرتق هرکسك امیدی کسب قوت ایتمشدی .

طبیب ، اوطه یه کیرمکله برابر ، خسته نك یاننه سیکرتدی ، اجرا ایلدیکی معاینا تده کندیسنی چوق ایی بولدی .

کندیسنه وقوعات ، ازجمله فریدك تقیداتی تفصیلاً نقل ایدلدی . دوقتور بوفداکار چوجوغك الینی شدت محبته دلالت ایدر بر طور ایله صیقه رق دیدی که :

— عالیجناب چوجوق ! بنم یاپه بیله جکلرمدن بلکه ده دها زیاده سنی اجرا ایلدیکز . بر حیاتی ایکی دفعه پنجهٔ موتدن چکوب آلدیکز ، بناء علیه انسانیت نامنه سزه عرض تشکر ایلرم اوغلم !

— استغفر الله افندم بنده کز وظیفهٔ انسانیه می ایفا ایتمکدن فضله برشی یاپمادم .

٤

« فرید افندینك رفقاسنه بردرسی

— مخنوقلره اجراسی مقتضی تدابیر صحیه — ایصیرلمشلر . »

بوحوادث هر طرفه کمال سرعتله انتشار ایتدی . فرید افندی اشتهار ایتمش ، هرکس طرفندن مظهر تقدیرات اولمقده بولنمش ایدی ؛ وحید افندی مخلص حیاتنی آرتق قرداش کبی سوییور ، آندن آیرلمیوردی .

فرید افندینك کتاب مطالعه سی ایله اشتغالنه رفقاسی آرتق نظر استخفاف و استهزا ایله باقمیورلردی .

حتی معلوماتندن مستفید اولمق املیله آنکله بوبابده مصاحبه دن بیله لذتیاب اولمقده ایدیلر . برکون اثنای مصاحبتده میانه لرنده شویله برمحاوره جریان ایتدی :

بری — بوصباح انسان بیلدکلرینی اوکرتمکله اوغراشیرسه ، معلوماتی ذهننده تقرر ایده جکنی سویلیوردیکز . پك ایی ، سؤال ایده جکم بر ایکی ماده حقنده لطفاً معلومات ویرر میسکز ؟

(مابعدی وار)

برمنبع

اوچ یولجی موسم صیفك حرارتلی برکوننده کونشك یاقیجی صیجاقلغی آلتنده اپیجه برمسافه قطع ایتدکدن صوکره یوللرنده طاغك باغرنده سوزیله ، سوزیله و بر قیاییغینینك سایه سی آلتنده مطرد برزمزمه ایله شاولدایه رق عطشانك اشتهاسنی جلب ایدن طبیعی برمنبعه واصل اولدیلر .

تسکین حرارت ایتدکدن صوکره براز استراحت ایچون قیالغك تشکیل ایتدیکی کولکه لکك یشیل زمینی اوزرینه دکلنمك اوزره اوطوروب اوزاندیلر . منبعك اوزرینه یرلشدیرلمش بولنان بر مرمر طاشی اوزرنده محکوك (بومنبعه امتثال ایدیکز !) سوزلری رفقانك نظر دقتلرینی جلب ایتدی

بری بوکتابه یی ارقداشلرینه کوستردی :

— کوزل نصیحت ! شو ایکی کلمه جکدن شوده آکلاشیلور که منبع جریان دائمیسی ایله دیکر صولرله برلشه رك نهایت بر نهر تشکیل ایتدیکی کبی انسانده

بر صاغیر ییلانك صوقماسنه حمل ایتمشدر .

صاغیر ییلان کندیسنه هجوم ایدنلر ایچون پك تهلکه لیدر . منبت مملکتلرده کثرت اوزره بولونان کوچیجك قاضمه ، بعضاً ده مدهش فاره لرله تعیش ایدر . او قدر قورقونجدر که ییلانلره آلیشیق اولان مصر کویلولری بیله بونکله اوغراشمقدن پك صاقینیرلر .

بو ییلان وقتیله و حالاً بیله بر چوق کیمسه لرك قازانجلرینه مدار اولمش واولمقده بولونمشدر . مصرده صاییسز ییلانجیلر مهم بر صنف تشکیل ایدرلر . دیشلرینی سوکمش اولدقلری ییلانلرله اطراف ممالکده کزرلر . بونلر ییلانلر اوزرنده مهم ، فقط اجراسی الزم بر عملیاتی وقت ، وقت تکرار ایتمکه مجبوردرلر : اوك دیشلرینك آرقه سنده دیکر کوچوك دیشجکزلر واردر که بو بویوکلر غائب اولدیغی زمان کوچوك دیشلر آنلرك یرینی طوتار ، بناءً علیه بونلرك ده بو یومه لرینه میدان ویرمه دن سوکولمه سنه اعتنا ایدرلر .

هندستانده کی ییلانجیلر دها جسوردرلر : ییلانلرك دیشلرینی سوکمزلر ، موسیقی یه اولان ابتلالرندن استفاده ایدرلر . بونلرك باشلری سپتلرندن دیشاری اولدیغی حالده ، صاحبلرینك چالدقلری قوال صداسنه مجلوب اوله رق آلیق ، آلیق اویناشیرلر .

ایشته ییلانجی حیوانك دوداقلرینی کندی یوزی و باشی اوزرینه تماس ایتدیرمك ایچون بو زماندن استفاده ایدر . بو آلیقلغه کووه نه رك دها تهلکه لی اویونلره بیله کیریشمکدن چکنمزلر .

علی علوی

مکتبلی فرید (مابعد وختام نسخه :١٥)

فرید — استغفرالله! بونك برتشکره بیله دکری یوقدر چونکه بوندن بیوردیغکز کبی معلوماتمك ذهنمده تقرریله ، بنده کزده مستفید اوله جغم . هر حالده ، بیلدیکم برشی ایسه ، سؤاللرکزه کمال ممنونیتله جواب ویریرم .

— حضرت علی ؛ کرم الله وجهه » حضرتلرینك «من علمنی حرفاً فقط صیرنی عبداً » کلام عالیسی البته معلومکزدر . مع مافیه دلیلی تواضع اولان افاداتکز قدرکزی دها زیاده اعلا ایدر . صوره جغم سؤاله کلنجه : انقطاع تنفس اوزرینه نه کبی تدابیر صحیه اجراسی اقتضا ایده جکندن عبارتدر . مثلا عالم اولمامقله برابر حسن اخلاقی جهتیله سویملی بر ذات اولان ، اختیار علی بکك سر انجامی خاطرکزده اولمق کرکدر . بو ذات ، کچن موسم شتاده انقطاع تنفسدن وفات ایلمش اولدیغی حالده ، صو باشی یاننده بولنمشیدی . اوطه ده زیاده حرارت حصولیچون صوبانك آناختارینی قپاتمش . بعده یاتوب اویومش کمورك بخاری تدریجاً اوطه یی استیلا ایتمش ، زواللی آدم ده تنفسنی ابدیاً غائب ایلمشیدی . بو کبیلره وقتیله یتیشلمش اولسه بر چارهٔ خلاص بولونه مازمی ؟

فرید — وار ؛ هم پك بسیط چاره لر واردر .

بو کبیلری در حال هر طرفدن هوای جیدکله بیلن بر محله کوتورملی ؛ بر صندالیه یه اوتورده رق ، باشنی طوتملی ؛ یوزینی سرکه ایله ییقاملی سرکه یی بورننه ده اشمام ایتملی ، برقوش توکیله بورون دلیکلرینك ایچنه ده سرکه سورملی ، صدرینی ال ایله خفیفجه تضییق ایده رك نفس آلدیرمغه چالیشمالیدر .

تعفدن باییلانلرده عین صورتله تداوی اولنورلر .

— یاکچنده عموجه مه واقع اولدیغی کبی ، کونشده باشی آچیق اولدیغی حالده بولنان بر آدمه تأثیر حرارتله وقوعه کله جك فنالق نصل دفع ایدیله بیلیر ؟

— ابتدا خسته یی معتدل برسرینلکه عرض ایتملی ؛ جریان دمه دها زیاده سربستی ویرمك ایچون اوزرنده کی البسه یی صویمه لی ؛ باشه سرین صوسرپملی ، بالدیرلره خردال قویملی ، دوقتور چابوق یتشمزسه قولاق آردلرینه سکز اون سلوك اورملیدر .

وحید — بنم اك زیاده قورقدیغم ییلان صوقه سیدر، کچن کون ینه بر قباحت ایشلدم ؛ منهدم بر بنانك انقاضی آراسنده طولاشورکن آز قالسون بو قورقدیغم تهلکه یه دوچار اوله جقدم .

— « رفیقنك الینی محبتله صیقه رق » غافل ! هپ قضالر سزه تصادف ایدییور ! کچوردیککز تهلکهٔ عظیمه دن متنبه اولمدیکز می ؟ مادام که مخاطراتی مهمسه میورسکز ، باری چارهٔ تدافعنی اولسون اوکره نیکز .

بر ییلان ، یاخود دیکر زهرلی بر حیوان طرفندن ایصیریلان . اول امرده زهرلی قانك قلبه کیتمسنی منع ایتملیدر :

بونك ایچون قاتلانمش بر ایصلاق بز پارچه سی یاخود سیجیم ایصیریلان محلك اطرافنه غایت صیقی باغلانملیدر . اوصورتله که باغلانان محل تیز ارمقدن زیاده مورلق حاصل ایتمه لی ؛ بعده جریحه یی پارمقله باصدیره رق فصد ایلمه لی ، ایجاب حالنده جریحه توسیع ایدلملی طوزلی صو ایله تطهیر اولنمالیدر ؛ بالخاصه قیزغین دمیر ایله داغلایوب ، نشادر روحیله یاقمق ایجاب ایدر .

— اوح ! بوقدر اضطراب آور بر تداوی یه نصل تحمل اولنه بیلیر ؟

— ظن ایتدیکك قدر اضطراب آور دکلدر . مع مافیه ، موتدن ایسه بر آز اضطراب چکمك البته اولادر !

— یاقودورمش کلب طرفندن ایصیریلانلره ده بویله می معامله اولنور ؟

— عینیله ؛ فقط بو دها تهلکه لیدر . بناءً علیه یاره یی ایی یبقامق و اصلا وقت غائب ایتمکسزین داغلامق ؛ یاخود نشادر روحیله یاقمق لازمدر . ایشته اوقونیلان شیلری ، آلنان معلوماتی حافظه یه نقش ایتمك ، بونلری خارجه تطبیق ایله هم فوائد شخصیه مزی تأمین ، هم ده وظائف انسانیه مزی ایفایه موفق اولمق صورتیله مستفید اولمغه چالشمالی یز .

شئون مکاتب

قلعهٔ بالاده والیٔ اسبق دولتلو ذهنی پاشا حضرتلری طرفندن احیا و انشا بیوریلان مکتبك عمومی امتحانلری تکمیل اولمشدر . طلبه نك کوستردیکی موفقیت جداً سزاوار تقدیردر . معلم غیوری فضیلتلو عثمان افندی یی غیرت واقعه لرندن طولایی تقدیر و تبریك ایدرز .

نظر دقتمزی جلب ایدن بر کیفیت وار ایسه اوده مکتبك انتظامی ، و او جواره قریب باشقه بر دارالتدریس بولنمه مسی خیلی طلبه درجنه بادی اولمش ، استیعاب ایده جکندن زیاده ازدحام حاصل ایتمشدر . بو بنای خیرك شهریمزه بخش ایتمکده اولدیغی خدمت نظر دقته آلنه رق امر توسیعی چاره لرینه باقیله جغنه شبهه ایدلمز . دولتلو ذهنی پاشا حضرتلری کبی معارفه محبتلرینی فعلاً ابراز بیوران بر ذات ستوده صفاتك بو نقصانی ده اکمال بیوره جقلرینه امینز .

***

شهریمز موسوی مکتبلری آره سنده بر موقع ممتاز قازانان یاقو الحج افندی مکتبی شاکردانك ترکچه ده پك ایلری کیتدیکی نظر تشکرله کورولمکده در . کوچك صنفلرندن دیمك اولان دردنجی سنه سنده قرائت و لسان تعلیمندن ماعدا قواعد دخی کوسترلمکده در . مینی مینی طالبلرك حل عباره ده کوستردکلری موفقیت حقیقة انظار تحسین و تقدیری جلب ایتمکده و بالخاصه اوزییل سیمحا و بارزیلای افندیلرك طلاقت و معلوماتلری موجب حیرت اولمقده در .

لسان ترکی معلمی سلامی افندی یی ؛ بو معلم غیرت پروری موفقیتلرندن دولایی کمال صمیمیتله تبریك ایدر ، موسوی وطنداشلریمزك ترقیاتی امرنده لسان عثمانینك ترقیسی خصوصنده بذل ایده کلمکده اولدیغی مساعی وغیرتلرینی تقدیر ایدرز .